

Hälsa- och sjukvårdstjänster i privat regi

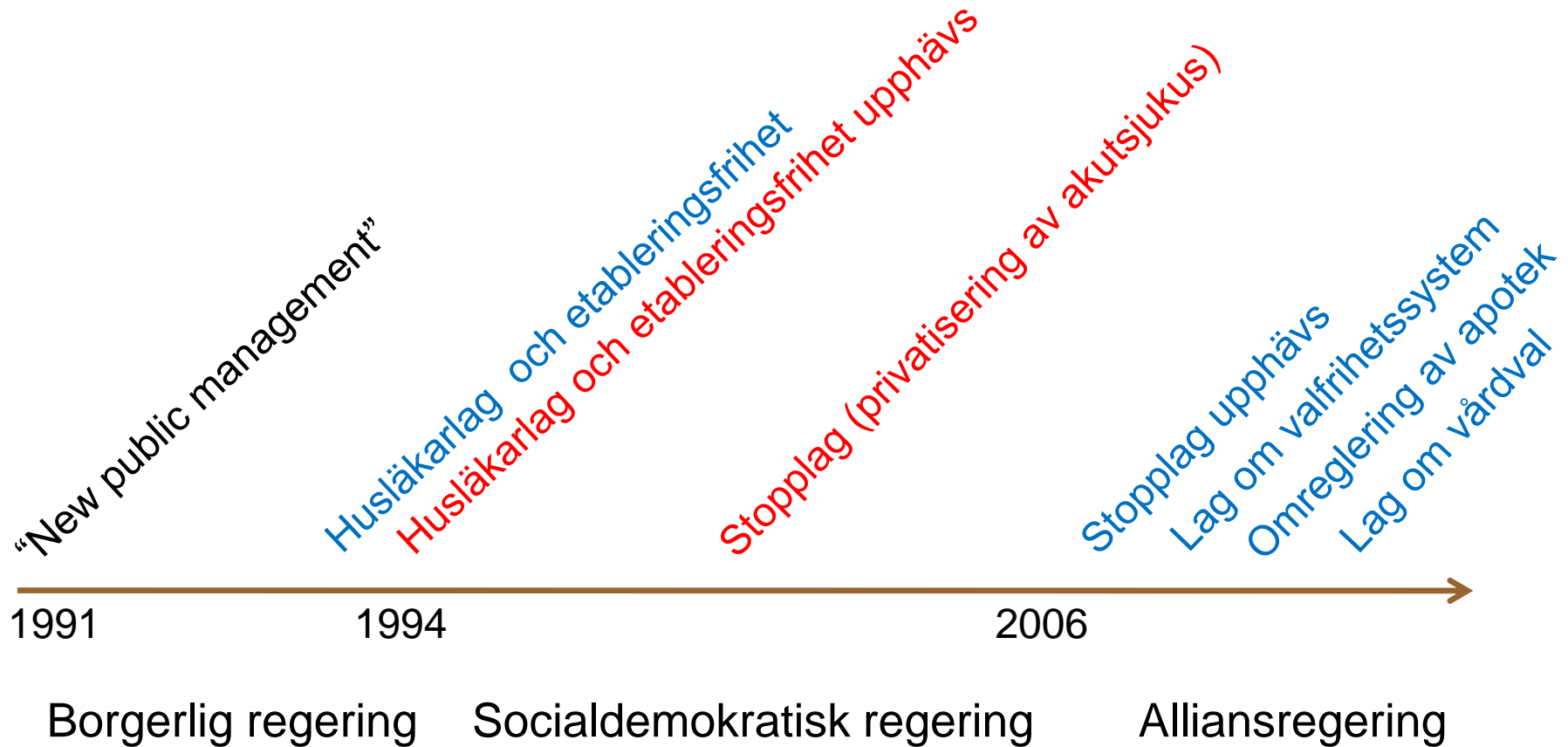
Anders Anell

Ekonomihögskolan, Lunds universitet

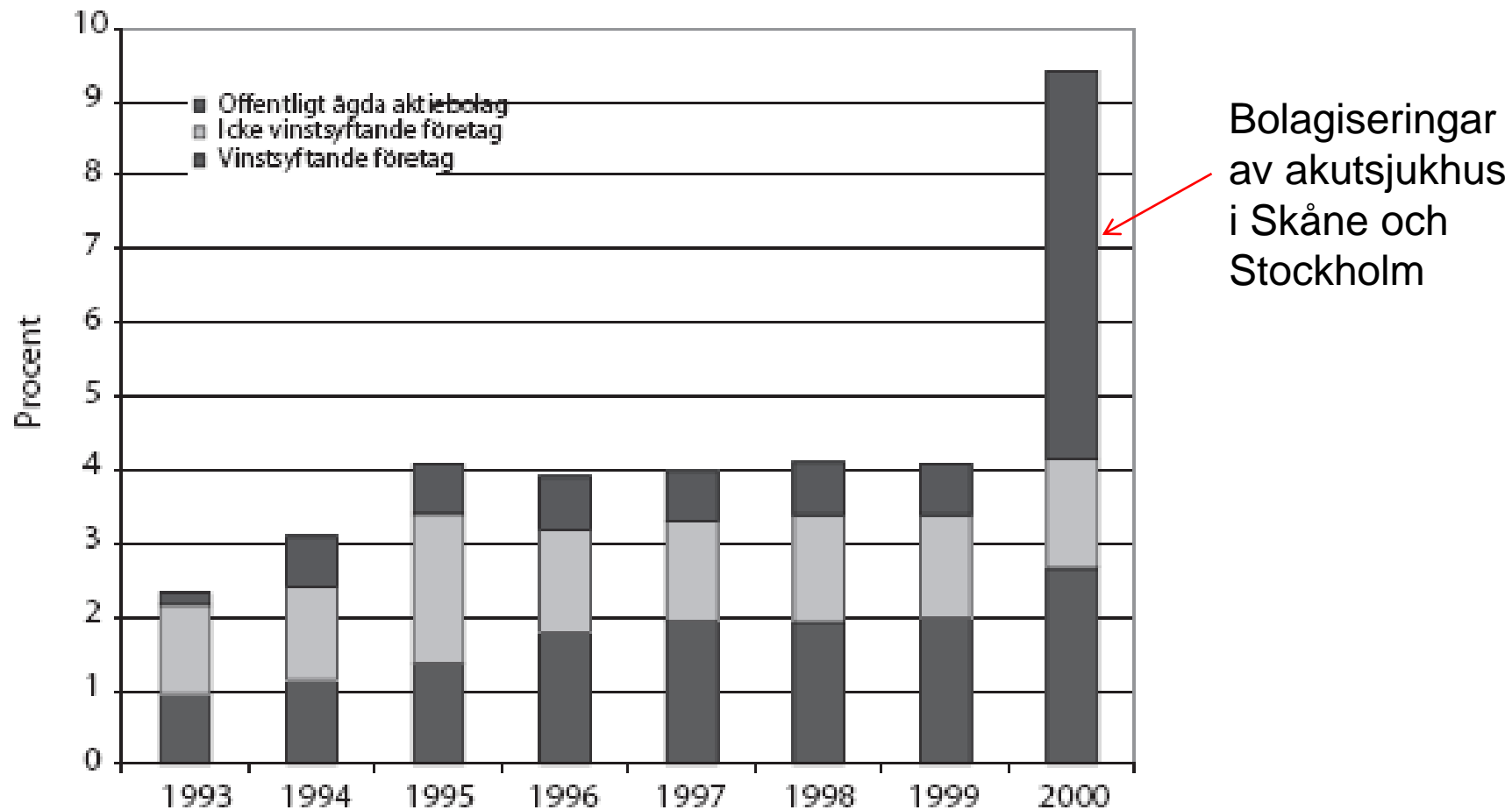
Innehåll

- Hur ser utvecklingen ut i Sverige?
- Effekter på kostnader, kvalitet etc?
- Debatten efter SNS-boken
“Konkurrensens konsekvenser”

Offentlig sektor har fått minskad roll som välfärdsproducent och kompletteras allt mer av privata aktörer

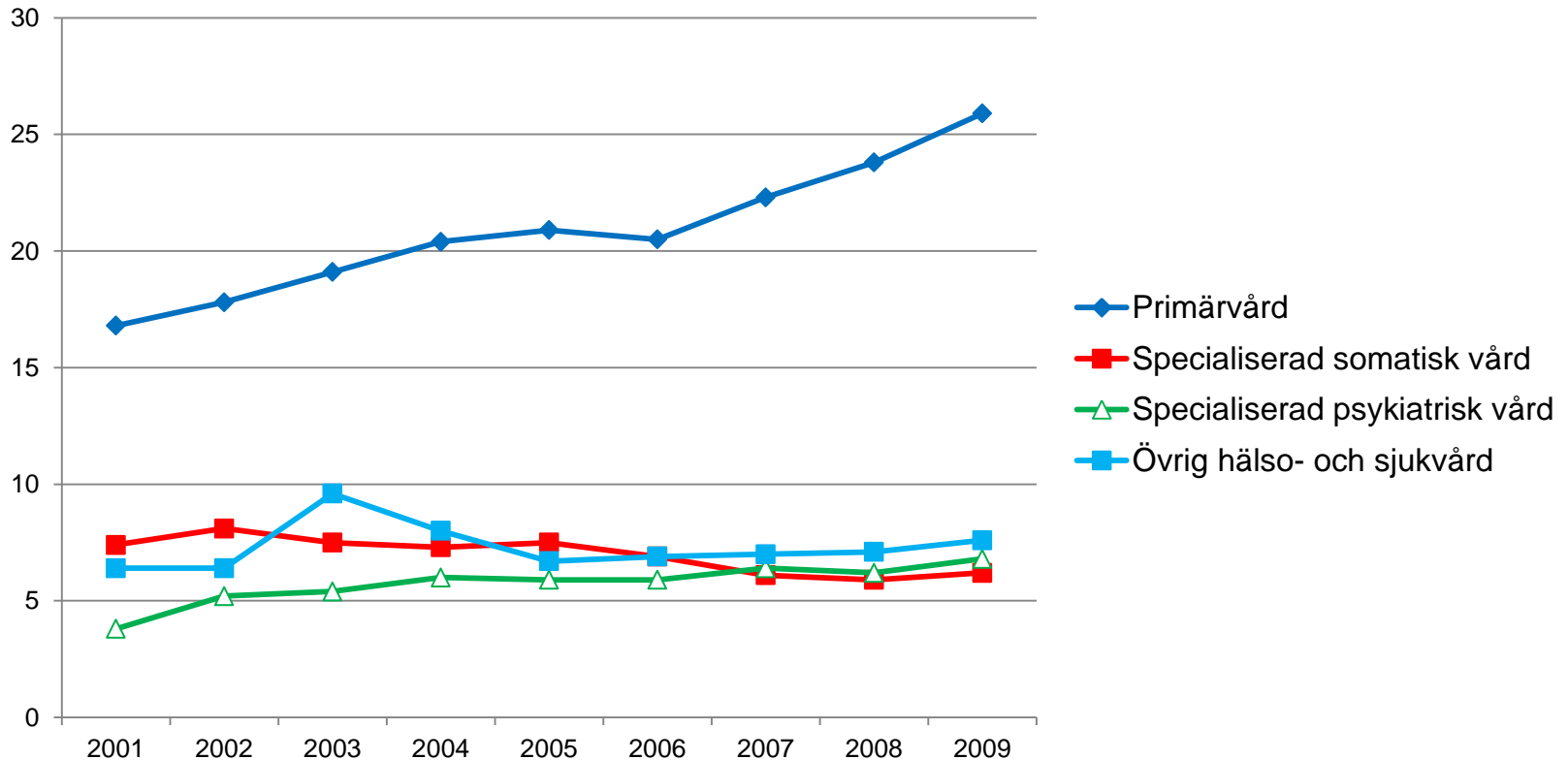
Figur 6.3 Andel anställda inom sluten vård i olika driftsformer 1993–2000 (procent).

Källa: SOU 2002:31, figur 2, s. 311.

Anmärkning: Inklusiva kommunala sjukhem.

Landstingens och regionernas köp av verksamhet från privata företag 2001-2009, exkl tandvård. Procent av nettokostnad.

Källa: SKL, Statistik om hälso- och sjukvård samt regional utveckling, olika år.

Stora skillnader mellan landstingen

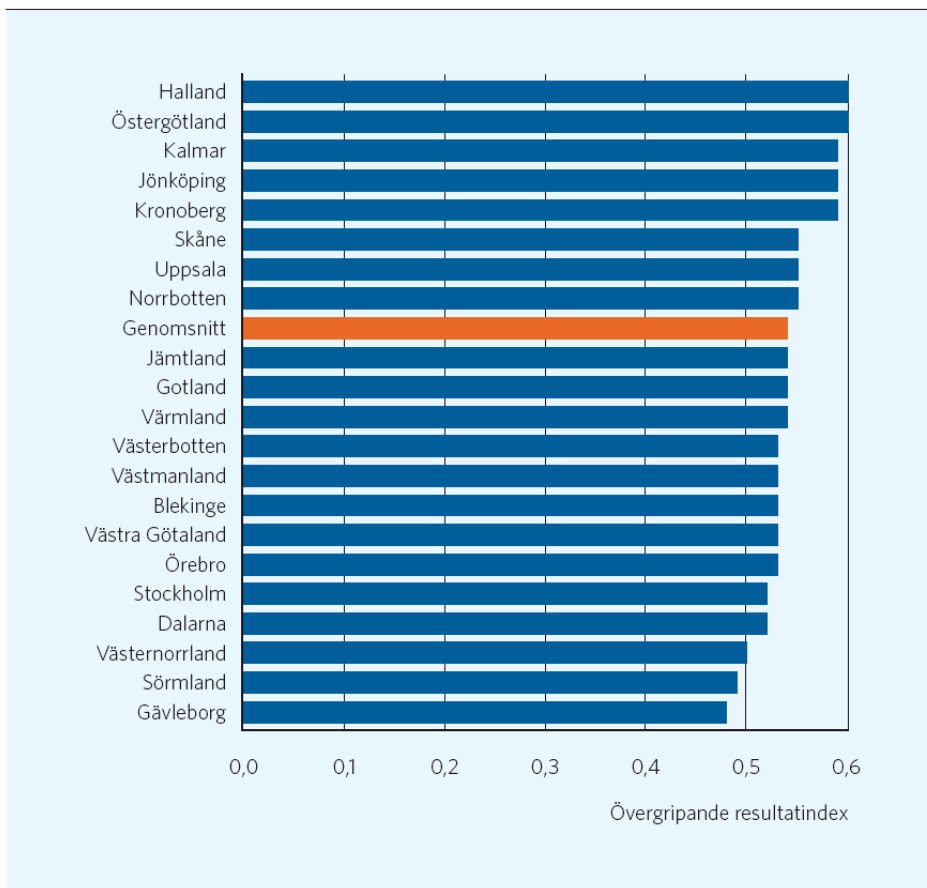
(procent av nettokostnad år 2009)

Landsting	Primärvård	Specialiserad somatisk vård	Specialiserad psykiatrisk vård	Övrig hälso- och sjukvård	Hälso- och sjukvård exkl tandvård
Stockholm	47,9	16,1	14,6	24,5	22,9
Halland	34,8	5,8	1,0	0,9	10,9
Västmanland	40,2	2,2	2,9	9,1	10,2
Skåne	29,7	4,5	8,5	13,1	10,1
Jönköping	7,4	1,4	2,0	7,3	3,3
Kalmar	11,5	1,0	1,6	0,6	3,1
Dalarna	4,6	1,2	4,4	1,9	2,3

Källa: SKL (2010) Statistik om hälso- och sjukvård samt regional utveckling.

Finns samvariation mellan andelen privat regi och resultat för landstingen som helhet? **NEJ**

DIAGRAM 19. Övergripande resultatindex för hälso- och sjukvården 2009

- Stockholm och Gotland konsumerar mest vård
- Kalmar och Stockholm har högst produktivitet
- Halland och Kalmar bäst tillgänglighet
- Östergötland, Halland, Kalmar, Kronoberg bra resultat i kombination med låga kostnader

Källa: SKL (2011) Produktivitet och effektivitet i hälso- och sjukvården. Jämförelse mellan landsting.

Jämförelser mellan sjukhus med olika ägare i Tyskland

- Offentliga sjukhus hade tidigare signifikant högre produktivitet jämfört med vinstsyftande respektive icke-vinstsyftande sjukhus (data från 2001-2003) ¹
- Skillnader ej statistiskt signifikant enligt senare studie (data från 2002-2006) ²
- Privata vinstsyftande sjukhus är bättre på att generera intäkter och vinst jämfört med andra sjukhus ²
- Privata vinstsyftande har högre kvalitet (mätt som risk-justerad dödlighet på sjukhus) jämfört med andra sjukhus ³
- Inga systematiska skillnader i kvalitet enligt rankinglistor ⁴

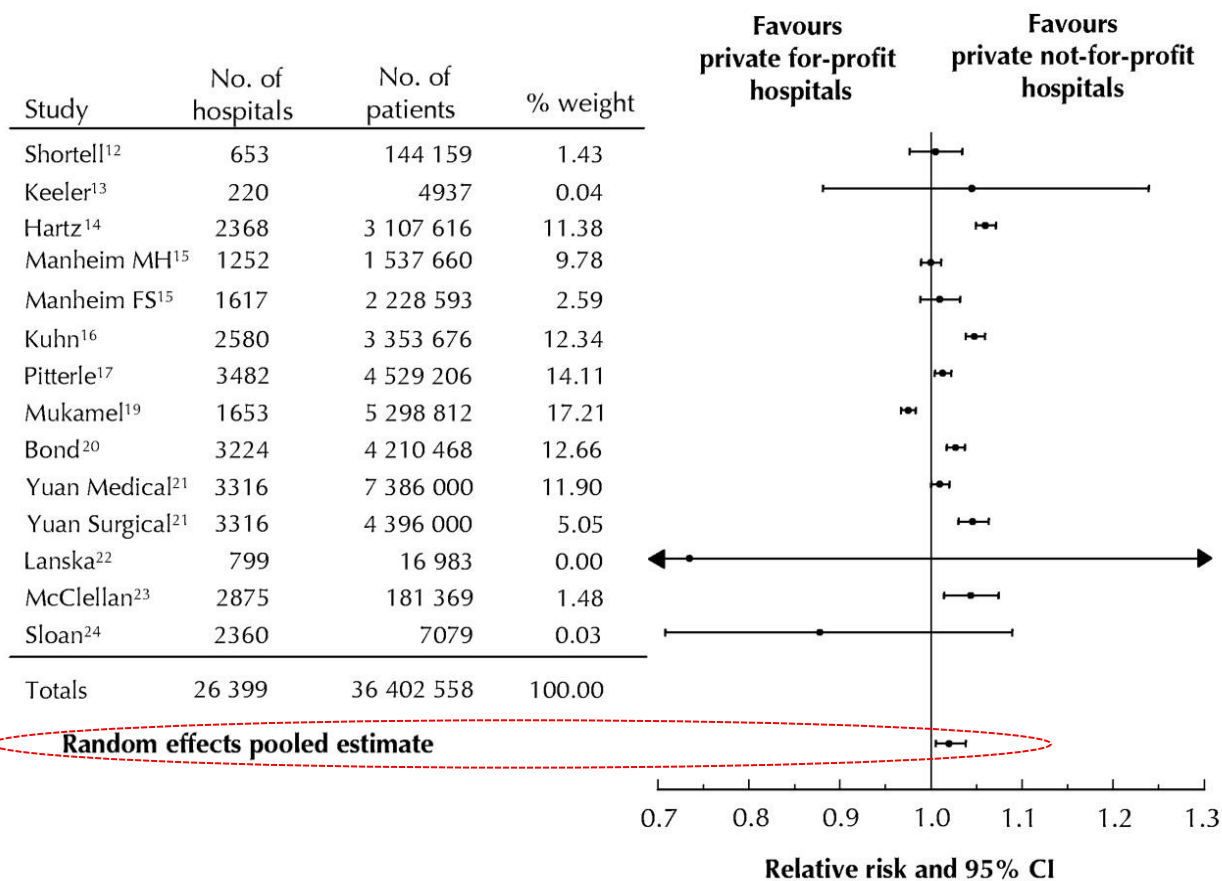
1 Herr (2008) Health Econ. 17: 1057-1071.

2 Herr et al (2011) Health Econ. 20: 660-674.

3 Tiemann, Schreyögg (2009) Business Res. 2: 115-145.

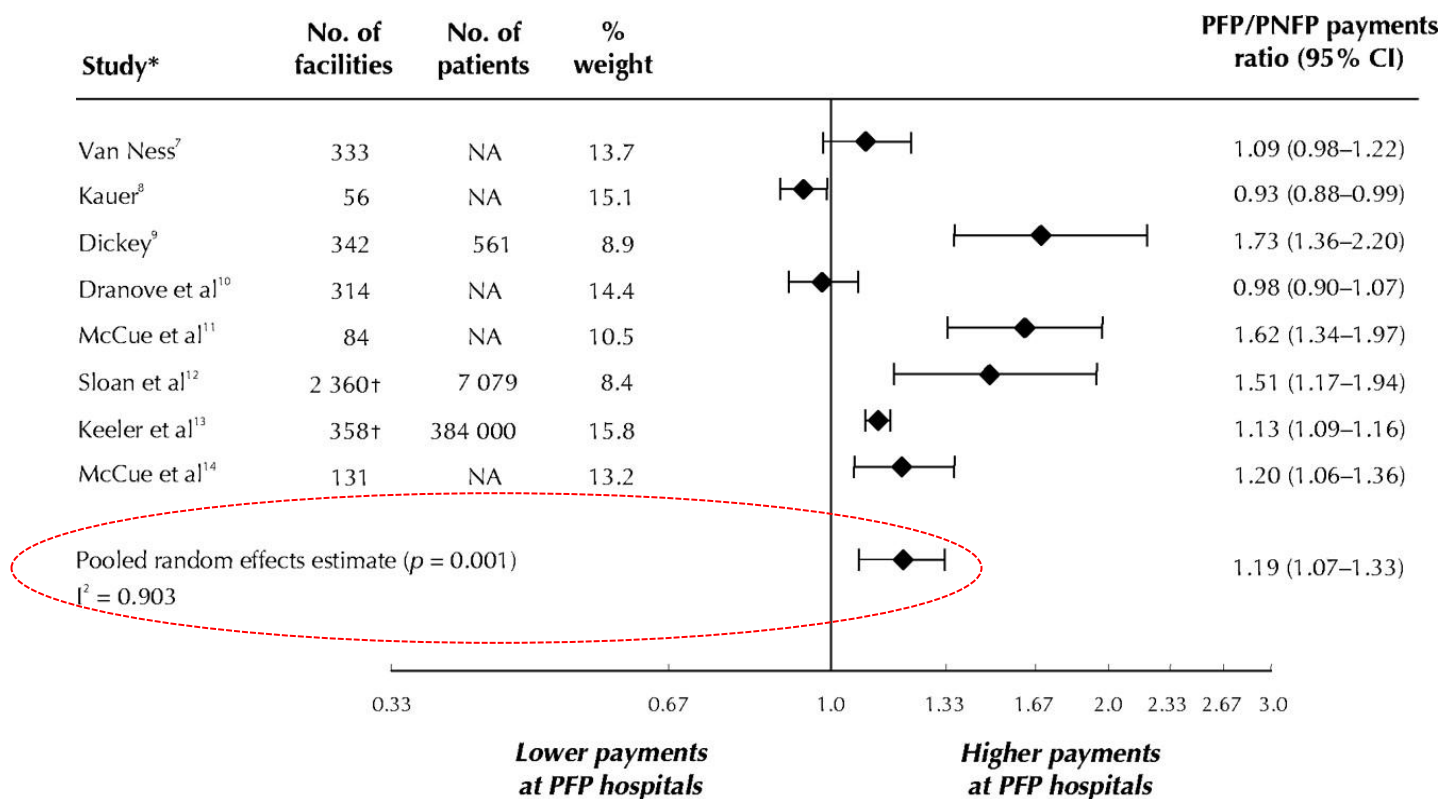
4 Krankenhaus Rating Report 2010

Fig. 2: Relative risk of hospital mortality for adult patients in private for-profit hospitals relative to private not-for-profit hospitals

Devereaux, P.J. et al. CMAJ 2002;166:1399-1406

Fig. 2: Relative payments for care at private for-profit (PFP) and private not-for-profit (PNFP) hospitals

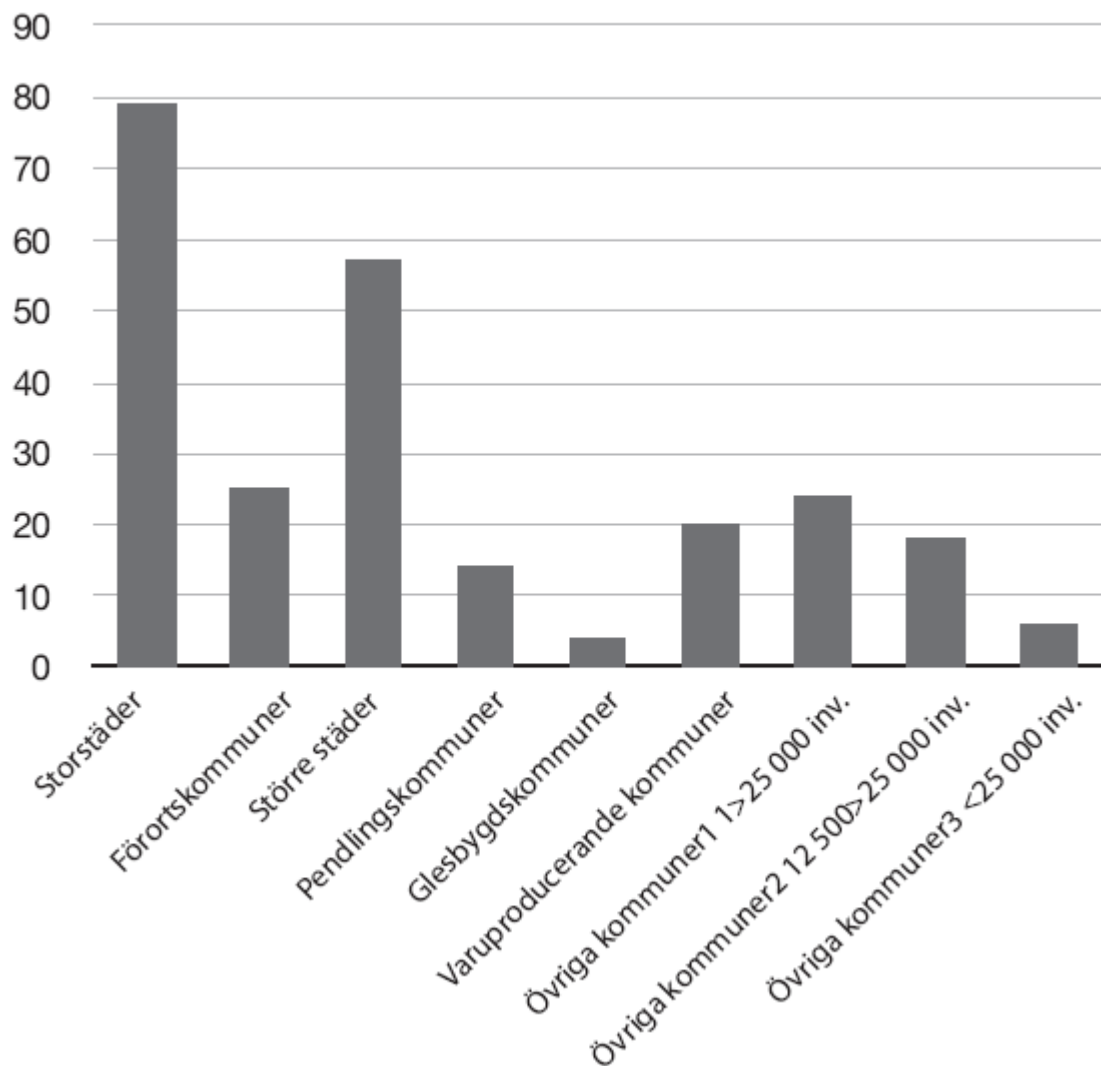
Devereaux, P.J. et al. CMAJ 2004;170:1817-1824

Studier i brittiska NHS¹

- Priskonkurrens mellan sjukhus försämrar kvaliteten
- Konkurrens utifrån givna ersättningsnivåer stimulerar till bättre kvalitet

1. Propper et al (2008) The Economic Journal 118: 138-170; Gaynor et al (2010) NBER working Paper 16164.

Figur 6.4 Geografisk placering av nya privata enheter inom vårdval.

Över 200 nya vård-
enheter.

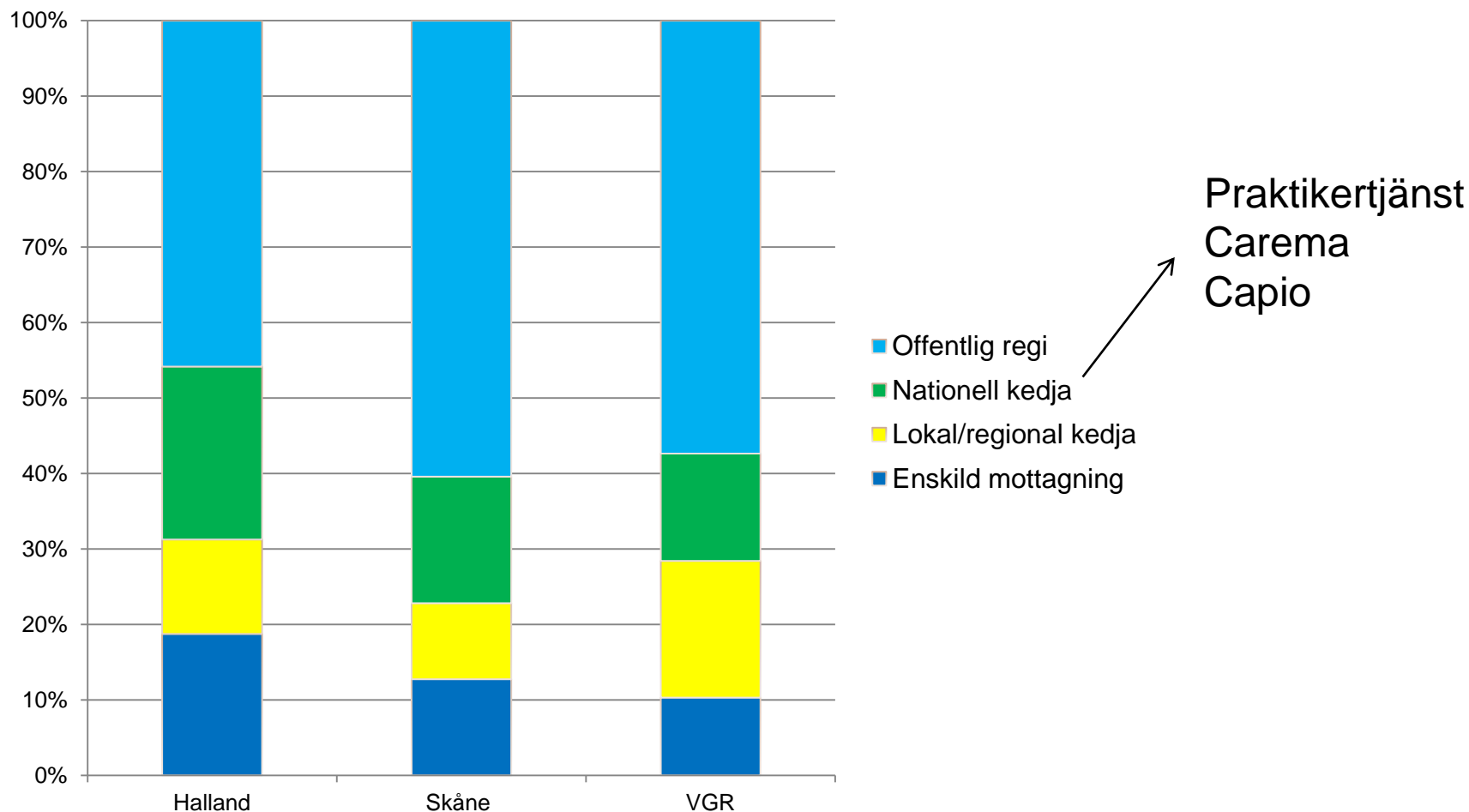
80% av nya enheter
koncentrerade
till fem landsting
(Stockholm, VG,
Skåne, Halland,
Jönköping)

Vad har införande av vårdval gett?¹

- Förbättrad tillgänglighet och produktivitet (flera studier)
 - Inga signifikanta skillnader mellan privat och offentlig verksamhet (Stockholm)
- Fördelningseffekter?
 - Olika effekter i skilda landsting
- Kvalitet?
 - Patientnöjdhet högre hos privata

¹ Anell, A. Hälsa- och sjukvårdstjänster i privat regi. I Konkurrensens konsekvenser. SNS: Stockholm.

Fördelningen mellan olika typer ägare av vårdenheter inom primärvården, december 2010.

Stockholm år 2009: 38% landsting, 32% enskilda samt 30% större företag. Källa: Rehnberg m fl 2010.

”Privatiseringar i välfärden har inte ökat effektiviteten”

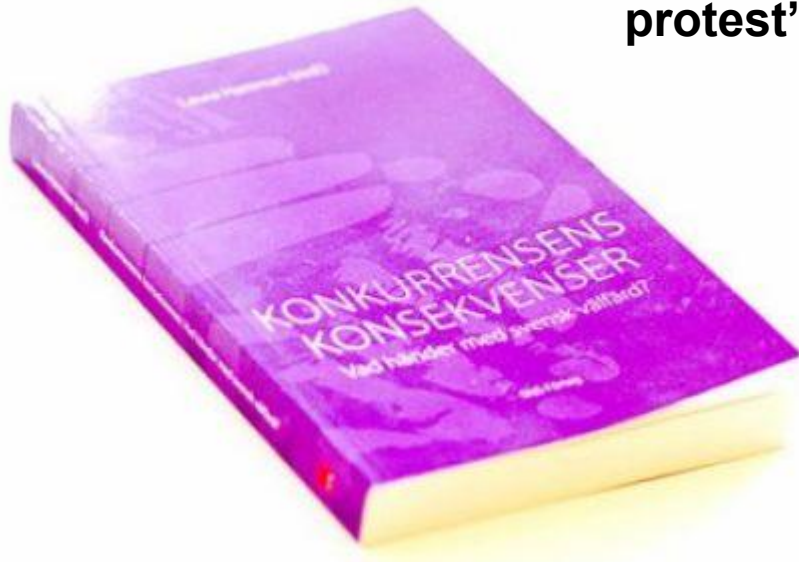
(Laura Hartman i DN-debatt 7 sept)

”En bedrövlig SNS-rapport” (Urban Direkt)

I SNS-bokens slutkapitel dras ett antal svepande slutsatser som inte stöds av några beräkningar eller forskningsresultat i antologins övriga kapitel.

“Konkurrensens konsekvenser” = 11.100 träffar i Google senaste tre Månaderna (12 dec 2011)

”Ledande SNS-forskare hoppar av i protest”

“SNS vd Anders Vredin avgår – uttalande från styrelsen”

“SNS ett varumärke i fritt fall”

“Oacceptabla förhållanden på äldreboende i Vällingby”

“Caremachefer styrs av hemliga bonusprogram”

”Efter granskningen – Carema Koppargården säger upp DN”

”Efter DN:s avslöjande - nu vill politikerna kasta ut Carema Care från Koppargårdens äldreboende.”

Koppargården
= 85.600 träffar i Google
senaste månaden
(12 dec 2011)

“Carema-gate bör vara slutet för vinst i vården”

”Koppargården debatterades i riksdagen”